

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון כ"ב - פרשת במדבר תשפ"ד

באמירת קדיש לעלות מעולם הבריאה לאצילות. מזה אנחנו מבנינים שהקדיש הינו מהדברים העומדים ברומו של עולם, וצריך זריזות והירות גדולה לענות אמן בכוונה, שעל ידי זה אנחנו עולים מעולם אחד לעולם גבוה יותר.

רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' רומז את כל זה בפרשה שלנו: בוהר הקדוש כתוב שענין עליית ארבעת העולמות בתפילה מרומזים גם במילים 'מיטה שלחן כסא ונר' הכתובים אצל אלישע הנביא.

אומר רבינו 'אביר יעקב' שראשי תיבות של 'מיטה שלחן כסא נר' יוצרים את המילה 'משכן'.

ועל פי זה מבאר: 'זאתה', כלומר, משה רבינו.

'הפקד את הלויים' - תצוה את בני ישראל על עניית 'אמן', שהיא רמוזה במילה 'הלויים', כי המילה 'הלויים' עולה בגימטריא 91, בדיוק כמו המניין של תיבת 'אמן'.

'על משכן העדות' - שעל ידי זה יגרמו לעליית העולמות המרומזים במילה 'משכן'.

'ועל כל כלי' - הם כל ההיכלות הנמצאים בכל עולם.

'ועל כל אשר לו' - הם המלאכים, שגם הם מתרוממים על ידי עניית 'אמן'.

'המה' אלו בני ישראל, 'ישאו את המשכן ואת כל כלי' ירוממו את כל העולמות בעניית אמן.

'והם' כלומר, המלאכים, 'שרתהו' - יצטרפו גם הם לעניית 'אמן' של בני ישראל בשירה לפני הקב"ה.

ולכן כשיבינו את חשיבות עניית 'אמן' בקדיש שבתפילה, אז 'סביב למשכן יחנו' - יקפידו תמיד לענות 'אמן' בכוונה גדולה.

יום שישי

מעלת אמירת קדיש לאחר התפילה

האר"י הקדוש לימד אותנו שבאמירת הקדיש אחרי תפילת שמונה עשרה, מורידים את השיפע מעולם האצילות העליון לכל העולמות, 'בריאה ויצירה', עד לעולם העשיה.

ולכן בין חזרת התפילה [שהיא כנגד 'אצילות'], לבין אמירת 'אשרי' [שהיא כנגד ה'בריאה'] אומרים קדיש. ובין 'ובא לציון' לבין 'שיר של יום' שכנגד יצירה, גם שם אומרים קדיש, וגם אחרי 'שיר של יום' אומרים קדיש, כדי להוריד את השפע גם לעולם העשיה.

וכל פעם שרוצים להוריד את השיפע, כוחות הסטרא אחרא והחיצונים מבקשים להפריע ולקחת את השיפע אליהם, ולכן אומרים את הקדיש בשפה הארמית, כמו שכתוב בוהר הקדוש שיש כח לתרגום להכניע את הסטרא אחרא.

בוה ניתן להבין את החשיבות של עניית 'אמן' בקדישים שלאחר תפילת שמונה עשרה, כי על ידי אמירת הקדיש ועניית 'אמן' אנחנו מורידים את כל השיפע מהעולמות העליונים ביותר, עד אלינו ממש.

רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' רומז את זה בפרשה שלנו:

'זבנסוע המשכן', 'משכן' ראשי תיבות 'מיטה שלחן כסא נר', שבוהר הקדוש כתוב שהם מרמזים לארבעת העולמות 'אצילות בריאה יצירה עשיה'.

'ורידו אותו הלויים', שהשפע ירד לכל העולמות על ידי 'הלויים', והכוונה היא לעניית 'אמן', שהמילה 'אמן' היא בגימטריא 'הלויים'.

ועל ידי זה 'הזור הקרב יומת' - כוחות החיצונים והסטרא אחרא יתבטלו, ולא יוכלו לקחת את השיפע אליהם.

ובגלל החשיבות הגדולה של עניית 'אמן' על הקדיש, התורה לא מסתפקת באזהרה אחת, אלא מזהירה שוב 'והלויים יחנו סביב למשכן העדות', שתמיד יהיו בעניית 'אמן' על הקדיש בתפילה, ולא יפסידו אפילו אחד מהם.

ואם יזהר אדם בעניית 'אמן', אז 'ולא יהיה קצף על עדת בני ישראל', כמו שאמרו חז"ל (שבת קט"ז) שכל העונה 'אמן' בכל כחו - קורעים לו את גזר דינו.

המילה 'ישראל' היא ראשי תיבות 'יש ששים ריבוא אותיות לתורה', והיא גם ראשי תיבות 'יש ששים ריבוא אופנים לתורה'.

זה מלמד אותנו שלכל יהודי יש את מיוחדת בתורה כנגד נשמתו, ולא רק את מיוחדת. אלא גם פירוש מיוחד שרק הוא יכול לחדש אותו.

ולכן אף אחד לא יכול להגיד שהוא לא יכול ללמוד תורה, שהרי יש לו את מיוחדת ופירושו מיוחד בתורה, ובודאי שהוא יכול ללמוד תורה.

ואכן, כאשר משה רבינו ספר את בני ישראל, שאלו אחד את השני מה העניין בספירה הזו? אבל כאשר ראו שיש בקרב בני ישראל ששים ריבוא אנשים, בדיוק כמו מנין האותיות שבתורה, הבינו כולם שזה מה שהספירה באה ללמד, שלכל אחד יש את החלק האישי שלו בתורה.

וזה נרמז בפסוק: 'ישאו את ראש בני ישראל', המילים 'ישאו את ראש' הם ראשי תיבות 'ראש', זאת אומרת שיש שני פעמים את המילה 'ראש', אחד מפורש, ואחד בראשי תיבות. כנגד ששים ריבוא אותיות, וששים ריבוא אופנים.

יום רביעי

חיי הצדיק לאחר פטירתו

כל בן אדם מורכב משני חלקים, גוף ונשמה. הגוף הוא דבר זמני, כי לאחר שאדם מסיים את חייו בעולם, הוא נפטר, והגוף הולך לקבר, ולזה התורה קוראת 'מיתה'. אבל הנשמה לא מתה אצל כל אחד.

צדיקים שעסקו בתורה ובמצוות ויזכו את נשמתם, הם לא מתים!

אננם לאחר פטירתם קוברים את הגוף, אבל הנשמה שלהם ממשיכה לחיות חיים נצחיים בגן עדן.

רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' לומד את הדבר הזה מהפרשה שלנו.

בפסוק כתוב 'ואלה שמות בני אהרן, הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר', פסוק זה צריך הסבר, הרי מיד אחרי זה כתוב 'וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש זרה', ואם כן למה התורה משתמשת בשלשן 'ואלה שמות בני אהרן' - נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר? שנראה כאילו הם עדיין חיים?

מזה אנחנו רואים, אומר רבינו 'אביר יעקב', שהצדיקים לא מתים.

נדב ואביהוא לא מתו.

בוהר הקדוש כתוב שנדב ואביהוא היו צדיקים גדולים, והקב"ה לא המית אותם, אלא רק את הגוף שלהם, אבל הנשמות שלהם לא מתו.

הם עצמם המשיכו לחיות חיים נצחיים בגן עדן.

לכן הם עדיין חיים, ואפשר לקרוא להם בשמם, כמו שקוראים לאנשים חיים. וכמו שכתוב בגמרא (ברכות יח.): צדיקים במיתתם קרויים חיים.

יום חמישי

מעלת אמירת קדיש בתפילה

האר"י הקדוש גילה לנו, שכל החלקים של תפילת שחרית, הם כנגד ארבעת העולמות: אצילות בריאה יצירה עשיה.

קורבנות כנגד 'עשיה'.

פסוקי דזמרה כנגד 'יצירה'.

קריאת שמע וברכותיה כנגד 'בריאה'.

ותפילת שמונה עשרה כנגד 'אצילות'.

ובכל חלק, על ידי אמירת קדיש, בני ישראל עולים מעולם אחד לעולם גבוה יותר.

רק בין קריאת שמע [שכנגד בריאה] לבין תפילת שמונה עשרה [שכנגד אצילות] - אין קדיש, משום שכללות האצילות נמצאת בראש בריאה' אומר האר"י הקדוש, ואין צורך

יום ראשון

מעלת עשרה ראשונים בבית הכנסת

חשיבות רבה יש לעשרה ראשונים המגיעים לבית הכנסת. עד כדי כך, שהגמרא אומרת שאם הקב"ה מגיע לבית הכנסת, למען כבוד שמים, לכן כל המצטיינים בריאות, ומגיעים מהעשרה ראשונים - נוטל שכר כנגד כולם.

רמז נפלא בפרשה מוצא לזה רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם':

'והלויים' - הם אלו שמצטיינים במידת הזריזות, גם כשלא חטאו בעגל וגם בזמן גזירות היוונים הם היו הראשונים שהתייצבו למען כבוד שמים, לכן כל המצטיינים בריאות, ומגיעים מהעשרה ראשונים לבית הכנסת, נקראים בשם 'לויים'.

יש עוד סיבה שהם נקראים 'לויים': בוהר הקדוש כתוב שאלו שמגיעים מעשרה ראשונים, זוכים להתחבר לשכינה. ולכן נרמזים במילה 'לויים' - שמתלווים לשכינה.

ועל עשרה ראשונים אלו אמר הפסוק 'והלויים יחנו סביב למשכן העדות', כלומר, עשרה אלו שיקדימו לבית הכנסת, שנקרא 'משכן העדות'.

על ידי כך: 'ולא יהיה קצף על עדת בני ישראל' - כמו שהוזכר שאם אין עשרה בבית הכנסת הקב"ה כועס, ועל ידי העשרה ראשונים הכעס נמנע.

ולכן תמיד צריך לדאוג שיושמו הלויים את משמרת משכן העדות' - שיהיו עשרה אנשים בבית הכנסת.

וממשיך רבינו לרמז: 'את משמרת', ראשי תיבות - 'אופן תפילה', משכים שיהא מעשרה ראשונים תחילה'.

יום שני

אין יהודי מיותר

במשנה (סנהדרין פ"ד מ"ה) מובא משפט שכל יהודי צריך לדעת אותו: 'כל אחד ואחד חייב לומר בשבילם נברא העולם'.

ידיעה זו משנה לגמרי את ההסתכלות על החיים.

כל אחד צריך לדעת שהוא מיוחד ולא מיותר, יש סיבה מיוחדת שבשבילה הוא הגיע לעולם, ולכל לימוד תורה שלו, לכל מצוה שלו, יש משמעות עצומה.

רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מסביר בזה את המצוה שמופיעה מיד בתחילת הפרשה 'ישאו את ראש כל עדת בני ישראל'.

ההוזה הזו לספור את בני ישראל במדבר לא היתה רק פעם אחת, במדרש מובא שעשר פעמים נמנו ישראל במדבר.

הדבר הזה קצת קשה, ודורש הסבר: בשביל מה היו צריכים לספור אותם כל כך הרבה פעמים?

אלא, מסביר רבינו 'אביר יעקב', שזה בא ללמד אותנו לכל הדורות את החשיבות של כל יהודי, שכל אחד מהם הוא מיוחד, ולכל אחד מבני ישראל יש את התפקיד שלו בעולם, ובלעדיו, המספר של כל עם ישראל חסר ואינו מושלם, ולכן צריך לספור שוב ושוב, כי אפילו אם אחד חסר, הבריאה כולה חסרה.

יום שלישי

ששים ריבוא אותיות לתורה

התורה וישראל הם שני הדברים שבשבילם נברא העולם, ולכן הם קשורים אחד בשני.

וכמו שכתוב בוהר הקדוש: ישראל ואורייתא - חד הם.

על פי דברים אלו מסביר רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' את המצוה שמופיעה בתחילת הפרשה: לספור את בני ישראל.

מה היה הצורך בספירה הזו? וגם מה מלמדת אותנו התוצאה של הספירה הזו, שהיו 'שש מאות אלף', 'ששים ריבוא', מה זה מסמל עבורנו?

